

حسابداری تعهدی در شهرداری‌ها و تأثیر آن بر شفافیت مالی

سعید قاسمی مبرا^۱، اعظم ملا باقری^۲، علی روشنی فر^۳، داود محمدی^۴

^۱ کارشناسی ارشد حسابداری، دانشگاه آزاد همدان، همدان، ایران

^۲ کارشناسی حسابداری، دانشگاه آزاد بروجرد، لرستان، ایران

^۳ کارشناسی حسابداری، دانشگاه آزاد گیلان غرب، کرمانشاه، ایران

^۴ کارشناسی ارشد حسابداری، دانشگاه آزاد توپسرکان، همدان، ایران

چکیده

حسابداری تعهدی به عنوان یک سیستم حسابداری مدرن، به شهرداری‌ها این امکان را می‌دهد تا نتایج مالی و عملکرد خود را به نحو مطلوب‌تری گزارش دهند. این مقاله به بررسی تأثیر استفاده از سیستم حسابداری تعهدی بر شفافیت مالی در شهرداری‌ها می‌پردازد. در این راستا، ابتدا مفاهیم پایه‌ای حسابداری تعهدی و شفافیت مالی معرفی می‌شوند و سپس با تجزیه و تحلیل داده‌های نمونه‌ای از شهرداری‌ها، نتایج به دست آمده بررسی می‌شود. یافته‌ها نشان می‌دهند که پیاده‌سازی حسابداری تعهدی به طور قابل توجهی منجر به افزایش شفافیت مالی و بهبود عملکرد مالی شهرداری‌ها می‌شود.

واژگان کلیدی: حسابداری تعهدی، سیستم حسابداری مدرن، شهرداری‌ها، نتایج مالی، عملکرد مالی

مقدمه

در دنیای امروز، اهمیت شفافیت مالی در نهادهای عمومی نظیر شهرداری‌ها به‌ویژه در راستای تأمین اعتماد عمومی و بهبود نظارت‌های مالی بر کسی پوشیده نیست. حسابداری تعهدی به عنوان یک ابزار مهم در این راستا، می‌تواند نقش بسزایی در افزایش شفافیت و قابلیت مقایسه اطلاعات مالی ایفا کند. با توجه به اینکه شهرداری‌ها منابع مالی محدودی دارند، نیاز به یک سیستم جامع و شفاف برای مدیریت مالی بیش از پیش احساس می‌شود. در این چارچوب، حسابداری تعهدی به‌عنوان رویکردی نوین در ثبت و گزارش‌گری مالی، امکان مشاهده دقیق‌تری از وضعیت مالی و عملکرد اقتصادی نهادهای عمومی را فراهم می‌آورد. این روش، با تأکید بر ثبت تعهدات و درآمدها در زمان وقوع آنها، به مسئولان این امکان را می‌دهد که به‌طور واقعی‌تری از وضعیت مالی خود آگاه شوند و در تصمیم‌گیری‌های کلان خود، بر اساس داده‌های معتبر و به‌روز عمل کنند [1,2].

علاوه بر این، پیاده‌سازی حسابداری تعهدی می‌تواند به بهبود حسابرسی‌ها و نظارت‌های مالی کمک شایانی کند. با در دسترس بودن اطلاعات دقیق‌تر و شفاف‌تر، نهادهای نظارتی قادر خواهند بود تا عملکرد مالی شهرداری‌ها را به دقت ارزیابی کنند و در صورت نیاز، اقدامات اصلاحی مناسبی را اتخاذ نمایند. این امر نه تنها به افزایش اعتماد عمومی منجر می‌شود، بلکه می‌تواند به جذب سرمایه‌گذاری‌های جدید و بهبود خدمات عمومی نیز کمک کند. از سوی دیگر، آموزش و توانمندسازی کارکنان در زمینه حسابداری تعهدی و اهمیت آن در فرآیندهای مالی، به‌ویژه در شهرداری‌ها ضروری به نظر می‌رسد. با تجهیز پرسنل به دانش و مهارت‌های لازم، می‌توان به یک تحول بنیادی در نحوه مدیریت مالی این نهادها دست یافت. همچنین، استفاده از فناوری‌های نوین و نرم‌افزارهای پیشرفته مدیریتی می‌تواند به تسهیل فرآیندها و افزایش دقت در ثبت و گزارش‌گری اطلاعات مالی کمک کند. در نهایت، ارتقای شفافیت مالی و بهره‌وری در شهرداری‌ها نیازمند همکاری نزدیک میان مسئولان، نهادهای نظارتی و جامعه است. تنها با ایجاد یک اکوسیستم مالی شفاف و پاسخگو، می‌توان به توسعه پایدار و بهبود کیفیت زندگی شهروندان دست یافت. بدین ترتیب، حسابداری تعهدی نه تنها ابزاری برای ثبت و گزارش‌گری مالی است، بلکه به‌عنوان یک عنصر کلیدی در تحقق اهداف اجتماعی و اقتصادی نهادهای عمومی عمل می‌کند [3,4].

مفاهیم تحقیق

۱. حسابداری تعهدی

حسابداری تعهدی یک سیستم حسابداری است که در آن درآمدها و هزینه‌ها در زمان وقوع واقعی آنها ثبت می‌شوند، نه زمانی که وجه نقد دریافت یا پرداخت می‌شود. این سیستم به مدیران و ذینفعان امکان می‌دهد تا تصویر دقیق‌تری از وضعیت مالی و عملکرد اقتصادی نهادها داشته باشند. در زمینه شهرداری‌ها، پیاده‌سازی حسابداری تعهدی می‌تواند به بهبود شفافیت مالی، ارزیابی دقیق‌تر از منابع مالی و تصمیم‌گیری‌های بهینه کمک کند. با به کارگیری روش حسابداری تعهدی، شهرداری‌ها قادر خواهند بود تا اطلاعات جامع‌تری از درآمدها و هزینه‌های خود به دست آورند. این رویکرد به آنها این امکان را می‌دهد که به جای تمرکز صرف بر جریان‌های نقدی، به تجزیه و تحلیل دقیق‌تری از تعهدات آینده و درآمدهای پیش‌بینی شده بپردازند. به این ترتیب، مدیران می‌توانند به خوبی برنامه‌ریزی کنند و منابع مالی را به نحو بهینه تخصیص دهند [5].

علاوه بر این، یکی از مزایای بارز حسابداری تعهدی، توانایی شفاف‌سازی وضعیت مالی است. با ثبت دقیق تعهدات و هزینه‌ها در زمان واقعی، ذینفعان می‌توانند تصویر واضح‌تری از نحوه مدیریت منابع و خدمات عمومی داشته باشند. این شفافیت می‌تواند به افزایش اعتماد عمومی و ارتقاء اعتبار شهرداری‌ها کمک کند. در شرایطی که چالش‌های مالی بسیاری برای

شهرداری‌ها وجود دارد، پیاده‌سازی این سیستم حسابداری می‌تواند به بهبود کارایی و اثر بخشی در مدیریت منابع مالی بینجامد. به عنوان مثال، با داشتن اطلاعات دقیق و به‌روز، برنامه‌ریزان می‌توانند تصمیمات خود را بر اساس داده‌های واقعی اتخاذ کنند و از بروز مشکلات مالی در آینده جلوگیری کنند. به طور کلی، حسابداری تعهدی نه تنها به بهبود مدیریت مالی در شهرداری‌ها کمک می‌کند، بلکه با فراهم کردن اطلاعات شفاف و قابل اعتماد، به توسعه پایدارتر و بهبود خدمات عمومی نیز می‌انجامد. در نهایت، این سیستم می‌تواند به عنوان ابزار کارآمدی برای پیشبرد اهداف اجتماعی و اقتصادی در جوامع محلی عمل کند و به تحقق عدالت اجتماعی و رشد پایدار کمک نماید[6].

۲. شفافیت مالی

شفافیت مالی به معنای در دسترس بودن و قابلیت فهم اطلاعات مالی برای عموم، به‌ویژه برای ذینفعان مانند شهروندان، مقامات دولتی و سایر نهادها است. این مفهوم شامل قابلیت اطمینان، دقت و جامعیت اطلاعات مالی است. شفافیت مالی در نهادهای عمومی مانند شهرداری‌ها اهمیت ویژه‌ای دارد زیرا به افزایش اعتماد عمومی، تقویت نظارت اجتماعی و بهبود عملکرد مالی کمک می‌کند. شفافیت مالی نه تنها موجب افزایش اعتماد عمومی می‌شود، بلکه به عنوان ابزاری برای ارتقاء مسئولیت‌پذیری در نهادهای عمومی نیز عمل می‌کند. با فراهم آوردن اطلاعات دقیق و قابل دسترس، شهروندان قادر خواهند بود تا عملکرد مالی مسئولان را به دقت زیر نظر داشته باشند و در صورت نیاز، سؤال‌ها و انتقادات خود را مطرح کنند. این فرآیند به تقویت ارتباط بین دولت و جامعه کمک کرده و حس مشارکت را در بین افراد افزایش می‌دهد[7,8].

علاوه بر این، شفافیت مالی می‌تواند به کاهش فساد و سوءاستفاده از منابع عمومی منجر شود. وقتی اطلاعات مالی به‌صورت شفاف و روشن ارائه شود، احتمال بهره‌برداری‌های غیرمجاز کاهش می‌یابد و مسئولان ناچار به رعایت اصول اخلاقی و قانونی خواهند بود. در نتیجه، این امر می‌تواند به جذب سرمایه‌گذاران و بهبود شرایط اقتصادی نهادهای عمومی کمک کند. از سوی دیگر، شفافیت مالی نیازمند ابزارها و فرآیندهای مناسب است. استفاده از فناوری‌های نوین، مانند سیستم‌های اطلاعاتی و پلتفرم‌های آنلاین، می‌تواند به بهبود دسترسی به اطلاعات و تسهیل تبادل آن کمک کند. به‌علاوه، آموزش و فرهنگ‌سازی در مورد اهمیت شفافیت مالی در بین کارکنان دولت و جامعه نیز از اهمیت بالایی برخوردار است. در نهایت، شفافیت مالی به بخشی جدایی‌ناپذیر از حکمرانی خوب تبدیل شده است. نهادهایی که به این اصل پایبندند، نه تنها در جلب اعتماد عمومی موفق‌تر هستند، بلکه توانایی بیشتری در پاسخگویی به چالش‌ها و نیازهای جامعه خواهند داشت. با اتخاذ رویکردهای موثر و پایدار، می‌توان به آینده‌ای روشن و امیدوارکننده برای نهادهای عمومی و جامعه دست یافت[9,10].

۳. عملکرد مالی

عملکرد مالی به ارزیابی کارایی و مؤثر بودن نهادها در مدیریت منابع مالی و تحقق اهداف مالی اشاره دارد. در مورد شهرداری‌ها، عملکرد مالی می‌تواند شامل تحلیل درآمدها، هزینه‌ها، موجودی‌ها و بدهی‌ها باشد. استفاده از حسابداری تعهدی می‌تواند به بهبود عملکرد مالی از طریق فراهم کردن اطلاعات دقیق و به‌موقع کمک کند. عملکرد مالی به ارزیابی کارایی و مؤثر بودن نهادها در مدیریت منابع مالی و تحقق اهداف مالی اشاره دارد. در مورد شهرداری‌ها، عملکرد مالی می‌تواند شامل تحلیل درآمدها، هزینه‌ها، موجودی‌ها و بدهی‌ها باشد. استفاده از حسابداری تعهدی می‌تواند به بهبود عملکرد مالی از طریق فراهم کردن اطلاعات دقیق و به‌موقع کمک کند. به علاوه، شفافیت در گزارشگری مالی، یکی از ارکان اساسی برای تقویت اعتماد عمومی در شهرداری‌ها می‌باشد. ایجاد بسترهای مناسب برای دسترسی به اطلاعات مالی و تحلیل‌های مرتبط، امکان

بررسی دقیق تر عملکرد مالی را برای شهروندان فراهم می‌آورد. از این طریق، شهروندان می‌توانند به راحتی به ارزیابی تخصیص منابع و کارایی خدمات عمومی بپردازند و در نتیجه، مشارکت بیشتری در فرآیندهای تصمیم‌گیری داشته باشند [11].

همچنین، مدیریت بهینه نقدینگی و پیش‌بینی دقیق نیازهای مالی آینده، از دیگر جنبه‌های کلیدی در بهبود عملکرد مالی است. با تدوین برنامه‌های مالی جامع و پایش مستمر آنها، شهرداری‌ها قادر خواهند بود تا نوسانات مالی را به حداقل رسانده و از وقوع بحران‌های مالی جلوگیری کنند. این رویکرد نه تنها به پایداری مالی نهادهای عمومی کمک می‌کند، بلکه موجب ارتقاء کیفیت زندگی شهروندان نیز خواهد شد. از سوی دیگر، استفاده از فناوری‌های نوین در حوزه مالی، می‌تواند تحولی بزرگ در عملکرد مالی شهرداری‌ها ایجاد کند. سیستم‌های مدیریت مالی مبتنی بر نرم‌افزارهای پیشرفته، امکان جمع‌آوری، تجزیه و تحلیل داده‌ها را به صورت سریع و کارآمد فراهم می‌آورند. این سیستم‌ها می‌توانند به تصمیم‌گیرندگان کمک کنند تا با اطلاعات دقیق‌تری در مورد الگوهای درآمدی و هزینه‌ای اقدام کنند و به این ترتیب، برنامه‌ریزی‌های مالی بهتری انجام دهند.

در نهایت، تقویت فرهنگ مالی در بین کارکنان شهرداری و ایجاد آگاهی نسبت به اهمیت مدیریت مالی بهینه، از دیگر عوامل مؤثر در افزایش کارایی عملکرد مالی محسوب می‌شود. با آموزش و توسعه مهارت‌های مالی در سطح کارکنان، می‌توان به بهبود فرآیندها و اتخاذ تصمیمات آگاهانه‌تر دست یافت. به این ترتیب، با اجرای اقدامات مؤثر در حوزه‌های مختلف مالی، شهرداری‌ها می‌توانند نه تنها به تحقق اهداف مالی خود نائل شوند، بلکه به عنوان الگوهای در مدیریت بهینه منابع، در سطح ملی و بین‌المللی شناخته شوند [12,13].

۴. مدیریت مالی

مدیریت مالی به فرآیند برنامه‌ریزی، سازمان‌دهی، هدایت و کنترل منابع مالی نهادها اشاره دارد. در شهرداری‌ها، مدیریت مالی شامل تخصیص بهینه منابع، نظارت بر هزینه‌ها و درآمدها و آماده‌سازی گزارش‌های مالی است. پیاده‌سازی حسابداری تعهدی به شهرداری‌ها در این زمینه کمک می‌کند تا تصمیم‌های مالی بهتری اتخاذ کنند. با پیاده‌سازی حسابداری تعهدی، شهرداری‌ها می‌توانند تصویر واضح‌تری از وضعیت مالی خود به دست آورند. این نوع حسابداری به آنها این امکان را می‌دهد که درآمدها و هزینه‌ها را در زمان وقوع واقعی آنها ثبت کنند، نه صرفاً در زمان دریافت یا پرداخت. بدین ترتیب، مدیران مالی قادر خواهند بود پیش‌بینی‌های دقیق‌تری از جریان‌های نقدی و نیازهای آتی داشته باشند. علاوه بر این، استفاده از نرم‌افزارهای پیشرفته مالی و سیستم‌های اطلاعاتی می‌تواند به بهبود فرآیندهای مالی کمک کند. این ابزارها با ارائه اطلاعات به‌روز و دقیق، تسهیل در تجزیه و تحلیل داده‌ها و تسريع در تصمیم‌گیری‌ها را ممکن می‌سازند. به‌واسطه‌ی این فناوری‌ها، شهرداری‌ها می‌توانند به راحتی به شفافیت مالی دست یابند و اعتماد عمومی را نسبت به عملکرد خود تقویت کنند [14].

از سوی دیگر، آموزش و توانمندسازی کارکنان مالی نیز یکی از الزامات اساسی در مدیریت مالی مؤثر است. سرمایه‌گذاری در مهارت‌ها و دانش تخصصی آنها می‌تواند به بهبود کیفیت تصمیم‌گیری و افزایش کارایی در اجرای پروژه‌ها منجر شود. در این راستا، برگزاری دوره‌های آموزشی و کارگاه‌های تخصصی می‌تواند به‌طور قابل توجهی به بهبود عملکرد مالی نهادها کمک کند. در نهایت، تعامل با جامعه و ذینفعان نیز جزء جدایی‌ناپذیر مدیریت مالی است. شهرداری‌ها باید با برقراری ارتباط مؤثر و شفاف با شهروندان، نیازها و انتظارات آنها را در فرآیند تصمیم‌گیری‌های مالی لحاظ کنند. این کار نه تنها به تقویت مشارکت اجتماعی کمک می‌کند، بلکه به ایجاد حس مسئولیت‌پذیری و پاسخگویی در نهادهای محلی منجر می‌شود. به‌طور خلاصه، مدیریت مالی در شهرداری‌ها فرایندی پیچیده و چندبعدی است که نیازمند استفاده از روش‌های نوین، آموزش مداوم و تعامل

فعال با جامعه است. با اتخاذ رویکردهای جامع و موثر، می‌توان به بهبود خدمات عمومی و کیفیت زندگی شهروندان کمک کرد [15,16].

۵. نهادهای عمومی

نهادهای عمومی، سازمان‌هایی هستند که در راستای تأمین خدمات عمومی و ارتقاء رفاه اجتماعی فعالیت می‌کنند. شهرداری‌ها به عنوان نهادهای عمومی، مسئولیت تأمین خدمات اساسی مانند حمل و نقل، بهداشت، آموزش و غیره را بر عهده دارند. شفافیت مالی و مدیریت کارآمد منابع در این نهادها برای تأمین نیازهای شهروندان و ارتقاء کیفیت زندگی بسیار حیاتی است. در این راستا، نهادهای عمومی باید به تقویت ارتباطات خود با شهروندان بپردازند. این ارتباطات، نه تنها به تبادل اطلاعات کمک می‌کند، بلکه به ایجاد اعتماد و مشارکت فعال مردم در فرایند تصمیم‌گیری نیز منجر می‌شود. برگزاری جلسات مشاوره‌ای، انتشار گزارش‌های شفاف از عملکرد مالی و خدمات ارائه شده، و استفاده از فناوری‌های نوین برای برقراری ارتباط با جامعه، از جمله راهکارهایی هستند که می‌توانند به بهبود این ارتباطات کمک کنند [17].

علاوه بر این، نهادهای عمومی باید به نوآوری و خلاقیت در ارائه خدمات بپردازند. استفاده از راهکارهای پایدار و دوستدار محیط زیست در پروژه‌های عمرانی، ایجاد فضاهای سبز و تفریحی، و توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل عمومی از جمله اقداماتی هستند که می‌توانند به بهبود کیفیت زندگی شهروندان منجر شوند. همچنین، توجه به نیازهای خاص گروه‌های مختلف اجتماعی، مانند سالمندان، جوانان و افراد دارای معلولیت، از اهمیت بالایی برخوردار است. در نهایت، نظارت و ارزیابی مستمر بر عملکرد نهادهای عمومی، به ویژه در حوزه‌های مالی و خدماتی، می‌تواند تضمین‌کننده کارایی و اثربخشی این سازمان‌ها باشد. در این راستا، مشارکت نهادهای غیردولتی و گروه‌های مردمی در فرایند نظارت و ارزیابی، می‌تواند به افزایش شفافیت و مسئولیت‌پذیری نهادهای عمومی کمک شایانی نماید. بدین ترتیب، با همکاری و همیاری همه ذینفعان، می‌توان به توسعه پایدار و بهبود کیفیت زندگی در جامعه دست یافت [18,19].

۶. گزارشگری مالی

گزارشگری مالی به فرآیند تهیه و ارائه اطلاعات مالی به ذینفعان اشاره دارد. این اطلاعات می‌تواند شامل صورت‌های مالی، گزارش‌های عملکرد و دیگر اطلاعات مرتبط باشد. در شهرداری‌ها، گزارشگری مالی باید مطابق با استانداردهای حسابداری و قوانین محلی صورت گیرد تا شفافیت و دقت اطلاعات تضمین شود. گزارشگری مالی در شهرداری‌ها نه تنها ابزاری برای تأمین نیازهای اطلاعاتی ذینفعان است، بلکه نقش کلیدی در تصمیم‌گیری‌های اقتصادی و اجتماعی ایفا می‌کند. این فرآیند به درک بهتر وضعیت مالی و عملکرد شهرداری کمک کرده و به شهروندان و سایر ذینفعان این امکان را می‌دهد که با آگاهی بیشتری در امور مربوط به جامعه خود مشارکت کنند. برای دستیابی به این هدف، شهرداری‌ها باید به اصولی مانند دقت، شفافیت و به‌موقع بودن اطلاعات پایبند باشند. به عنوان مثال، ارائه منظم صورت‌های مالی و گزارش‌های تحلیلی می‌تواند به شفاف‌سازی نحوه هزینه‌کرد منابع عمومی و توزیع عادلانه خدمات کمک کند. همچنین، استفاده از فناوری‌های نوین در این حوزه، مانند سیستم‌های اطلاعات مالی پیشرفته، می‌تواند به بهبود کیفیت گزارشگری و تسهیل دسترسی به اطلاعات کمک نماید [20,21].

در عین حال، ایجاد کانال‌های ارتباطی موثر با ذینفعان از جمله شهروندان، سرمایه‌گذاران و نهادهای نظارتی نیز حائز اهمیت است. این ارتباطات می‌توانند به تبادل اطلاعات و بازخوردهای سازنده منجر شوند که به نوبه خود به تقویت اعتماد عمومی و

بهبود عملکرد مالی شهرداری‌ها کمک خواهد کرد. در نهایت، گزارشی مالی مؤثر نه تنها باید به نحوی تهیه شود که اطلاعات لازم را به خوبی منتقل کند، بلکه باید قابلیت تجزیه و تحلیل و بررسی‌های عمیق‌تر را نیز داشته باشد. این گونه گزارش‌ها می‌توانند به عنوان مبنایی برای برنامه‌ریزی‌های آینده و ارزیابی عملکرد شهرداری‌ها در راستای اهداف توسعه پایدار عمل کنند و در نهایت، به بهبود کیفیت زندگی در جوامع محلی منجر شوند [22].

روش‌ها

این مقاله به روش توصیفی-تحلیلی تدوین شده و اطلاعات مورد نیاز از طریق بررسی متون و مقالات علمی، گزارش‌های مالی شهرداری‌ها و مصاحبه با کارشناسان حسابداری و مالی جمع‌آوری شده است. همچنین، با استفاده از داده‌های موجود، تأثیر حسابداری تعهدی بر شفافیت مالی در شهرداری‌ها مورد تحلیل قرار گرفته است. این مقاله به بررسی تأثیر حسابداری تعهدی بر شفافیت مالی در شهرداری‌ها می‌پردازد و از رویکرد توصیفی-تحلیلی برای جمع‌آوری و تحلیل اطلاعات استفاده می‌کند. نویسنده با مراجعه به متون و مقالات علمی معتبر، گزارش‌های مالی منتشر شده توسط شهرداری‌ها و انجام مصاحبه‌های عمیق با کارشناسان حوزه حسابداری و مالی، داده‌های لازم را گردآوری کرده است. این فرآیند پژوهشی به درک عمیق‌تری از چالش‌ها و فرصت‌های موجود در نظام مالی شهرداری‌ها کمک می‌کند و به تحلیل دقیق‌تری از ابعاد مختلف حسابداری تعهدی و تأثیر آن بر قابلیت‌های مالی شهرداری‌ها می‌انجامد.

در ادامه، تأثیر حسابداری تعهدی بر شفافیت مالی به‌طور خاص مورد بررسی قرار می‌گیرد. این نوع حسابداری با فراهم آوردن یک نمای جامع از وضعیت مالی و عملکرد شهرداری‌ها، به مقامات و شهروندان امکان می‌دهد تا با آگاهی بیشتری از منابع و مصارف مالی آشنا شوند. از این رو، نتایج تحقیق نشان می‌دهد که پیاده‌سازی اصول حسابداری تعهدی می‌تواند به بهبود شفافیت مالی و افزایش اعتماد عمومی نسبت به تصمیمات مالی شهرداری‌ها منجر شود. در نهایت، این مقاله با ارائه پیشنهاداتی برای بهینه‌سازی فرآیندهای مالی، به تبیین اهمیت این شیوه حسابداری در مدیریت مالی می‌پردازد.

جدول ۱: روش تحقیق

عنوان	توضیحات
روش تحقیق	توصیفی-تحلیلی
هدف تحقیق	بررسی تأثیر حسابداری تعهدی بر شفافیت مالی در شهرداری‌ها
جمع‌آوری داده‌ها	1. بررسی متون و مقالات علمی معتبر
	2. تحلیل گزارش‌های مالی منتشر شده توسط شهرداری‌ها
	3. انجام مصاحبه‌های عمیق با کارشناسان حسابداری و مالی
ابزار جمع‌آوری داده	1. مطالعه کتابخانه‌ای (متون و مقالات)
	2. تحلیل اسناد و گزارش‌های مالی
	3. مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته
روش تحلیل داده‌ها	تحلیل کیفی و کمی داده‌ها با استفاده از روش‌های تحلیلی برای بررسی تأثیر حسابداری تعهدی بر شفافیت مالی
نتایج مورد انتظار	1. درک عمیق‌تر از چالش‌ها و فرصت‌های نظام مالی شهرداری‌ها
	2. تحلیل دقیق ابعاد مختلف حسابداری تعهدی
	3. ارائه راهکارهایی برای بهبود شفافیت مالی در شهرداری‌ها

1. استفاده از منابع متنوع (مقالات، گزارش‌ها، مصاحبه‌ها) برای افزایش اعتبار داده‌ها	مزایای روش تحقیق
2. ترکیب روش‌های کیفی و کمی برای تحلیل جامع‌تر	
3. دستیابی به نتایج کاربردی برای بهبود نظام مالی شهرداری‌ها	
1. وابستگی به صحت و دقت گزارش‌های مالی شهرداری‌ها	محدودیت‌های تحقیق
2. امکان سوگیری در مصاحبه‌ها به دلیل دیدگاه‌های شخصی کارشناسان	
3. محدودیت دسترسی به برخی داده‌ها یا گزارش‌های مالی	

نتایج

نتایج این مطالعه نشان می‌دهند که:

۱. **افزایش دقت اطلاعات مالی:** حسابداری تعهدی باعث می‌شود تا درآمدها و هزینه‌ها در زمان وقوع ثبت شوند که این امر به بهبود دقت اطلاعات مالی کمک می‌کند. حسابداری تعهدی به عنوان یک روش پیشرفته در ثبت و گزارشگری مالی، به سازمان‌ها این امکان را می‌دهد که درآمدها و هزینه‌ها را در زمان واقعی وقوع، به جای زمان دریافت یا پرداخت نقدی، ثبت کنند. این رویکرد به تحلیلگران و مدیران مالی کمک می‌کند تا تصویر دقیق‌تری از وضعیت مالی و عملکرد اقتصادی شرکت داشته باشند. به این ترتیب، تصمیم‌گیری‌های استراتژیک بر اساس داده‌های معتبر و به‌روز صورت می‌گیرد و این امر به افزایش شفافیت و اعتماد در گزارش‌های مالی منجر می‌شود.

علاوه بر این، با استفاده از حسابداری تعهدی، سازمان‌ها قادرند تا پیش‌بینی‌های دقیق‌تری از درآمدها و هزینه‌های آینده ارائه دهند. این رویکرد نه تنها به بهبود مدیریت منابع مالی کمک می‌کند، بلکه زمینه را برای شناسایی و مدیریت ریسک‌های مالی فراهم می‌آورد. در نتیجه، شرکت‌ها می‌توانند با اطمینان بیشتری به برنامه‌ریزی و تخصیص منابع بپردازند و به این ترتیب، از پایداری و رشد مالی خود اطمینان حاصل کنند.

۲. **شفافیت بیشتر:** با ارائه اطلاعات مالی جامع و دقیق، شفافیت مالی در شهرداری‌ها بهبود می‌یابد و امکان نظارت دقیق‌تر بر عملکرد مالی فراهم می‌شود. شفافیت مالی در شهرداری‌ها با ارائه اطلاعات کامل و دقیق از وضعیت مالی، بهبود قابل توجهی می‌یابد. این اطلاعات، که شامل درآمدها، هزینه‌ها و پروژه‌های در حال اجرا است، به شهروندان و نهادهای نظارتی این امکان را می‌دهد که عملکرد مالی شهرداری را به دقت بررسی کنند. در نتیجه، نه تنها اعتماد عمومی نسبت به مدیریت مالی افزایش می‌یابد، بلکه زمینه برای شناسایی نقاط قوت و ضعف در فرآیندهای مالی نیز فراهم می‌شود.

علاوه بر این، شفافیت مالی به مسئولین شهری اجازه می‌دهد تا با آگاهی بیشتر از وضعیت مالی، تصمیمات بهتری اتخاذ کنند. با در دست داشتن اطلاعات جامع، مدیران می‌توانند برنامه‌ریزی‌های استراتژیک‌تری انجام دهند و منابع مالی را به شیوه‌ای مؤثرتر تخصیص دهند. این رویکرد نه تنها به بهبود کارایی و اثربخشی مدیریت مالی کمک می‌کند، بلکه به ارتقاء کیفیت زندگی شهروندان و تحقق اهداف توسعه پایدار نیز می‌انجامد.

۳. **اطمینان از منابع مالی:** پیاده‌سازی حسابداری تعهدی به شهرداری‌ها امکان می‌دهد تا منابع مالی خود را به‌طور بهینه‌تری مدیریت کنند و از اتلاف منابع جلوگیری نمایند. پیاده‌سازی حسابداری تعهدی در شهرداری‌ها، ابزاری کارآمد برای بهبود مدیریت منابع مالی به شمار می‌رود. این روش به مقامات محلی این امکان را می‌دهد که نه تنها هزینه‌ها و درآمدها را به‌طور دقیق‌تر شناسایی کنند، بلکه به پیش‌بینی بهتری از وضعیت مالی در آینده نیز دست یابند. با این رویکرد، شهرداری‌ها

می‌توانند بر اساس تعهدات واقعی خود برنامه‌ریزی کرده و از ائتلاف منابع جلوگیری کنند. به علاوه، این سیستم شفافیت بیشتری را در امور مالی ایجاد می‌کند که اعتماد شهروندان را نسبت به عملکرد مالی نهادهای عمومی افزایش می‌دهد. از سوی دیگر، حسابداری تعهدی به شهرداری‌ها کمک می‌کند تا تصمیم‌گیری‌های بهتری در زمینه تخصیص منابع داشته باشند. با ثبت دقیق تعهدات و منابع، مدیران می‌توانند به راحتی به شناسایی اولویت‌ها پرداخته و برنامه‌های توسعه‌ای را بر اساس نیازهای واقعی شهروندان طراحی کنند. این فرآیند نه تنها به بهینه‌سازی استفاده از منابع مالی می‌انجامد، بلکه به ایجاد یک برنامه مالی پایدار و مقاوم در برابر بحران‌ها نیز کمک خواهد کرد. به این ترتیب، شهرداری‌ها قادر خواهند بود تا به صورت مؤثرتری به خدمات‌رسانی به جامعه ادامه دهند و رضایت عمومی را جلب کنند.

بحث

پیاده‌سازی سیستم حسابداری تعهدی در شهرداری‌ها، نه تنها به افزایش شفافیت مالی کمک می‌کند، بلکه به بهبود فرآیند تصمیم‌گیری و تخصیص منابع نیز منجر می‌شود. با این حال، چالش‌هایی نظیر عدم آگاهی کافی از سیستم‌های حسابداری مدرن و مقاومت در برابر تغییرات نیز وجود دارد که باید مورد توجه قرار گیرد. به علاوه، برای موفقیت در این پیاده‌سازی، نیاز است که آموزش‌های لازم به کارکنان ارائه شود تا توانایی‌های آن‌ها در استفاده از ابزارهای جدید ارتقاء یابد. این آموزش‌ها نه تنها دانسته‌های فنی را افزایش می‌دهد، بلکه انگیزه‌ی کارکنان را برای پذیرش تغییرات جدید تقویت می‌کند. از سوی دیگر، ایجاد یک زیرساخت مناسب و مطمئن برای جمع‌آوری و پردازش داده‌ها امری حیاتی است. بدون وجود یک سیستم اطلاعاتی قوی، داده‌ها ممکن است تحت تأثیر نوسانات و خطاهای انسانی قرار گیرند که در نهایت به تصمیم‌گیری‌های نادرست منجر می‌شود. بنابراین، سرمایه‌گذاری در فناوری‌های نوین و نرم‌افزارهای پیشرفته باید در اولویت قرار گیرد. علاوه بر این، ارتقاء فرهنگ سازمانی نیز در این مسیر اهمیت ویژه‌ای دارد. برقراری ارتباط مؤثر بین بخش‌های مختلف شهرداری و ایجاد یک فضای همکاری می‌تواند به تسهیل روند پیاده‌سازی کمک کند. در این راستا، برگزاری کارگاه‌ها و نشست‌های مشترک می‌تواند نقش بسزایی در هم‌افزایی دانش و تجربیات مختلف ایفا کند. در نهایت، پایش و ارزیابی مستمر روند پیاده‌سازی سیستم حسابداری تعهدی ضروری است. با توجه به بازخوردهای دریافتی، امکان بهبود و اصلاح فرآیندها وجود خواهد داشت که به نوبه خود موجب افزایش کارایی و اثربخشی سیستم می‌شود. در این راستا، ایجاد شاخص‌های عملکردی مناسب می‌تواند به عنوان معیاری برای سنجش موفقیت پروژه عمل کند و در نهایت، به تحقق اهداف کلان شهرداری‌ها منجر شود.

نتیجه‌گیری

این مطالعه نشان می‌دهد که حسابداری تعهدی می‌تواند ابزار مؤثری در راستای افزایش شفافیت مالی در شهرداری‌ها باشد. با توجه به مزایای متعدد این سیستم، پیشنهاد می‌شود که شهرداری‌ها به‌طور جدی به سمت پیاده‌سازی حسابداری تعهدی حرکت کنند و از حمایت‌های لازم برای آموزش و توانمندسازی کارکنان خود بهره‌مند شوند. این سیستم، با فراهم آوردن تصویری روشن و دقیق از وضعیت مالی، به مدیران و تصمیم‌گیرندگان امکان می‌دهد تا برنامه‌ریزی‌های بهتری را در راستای بهبود خدمات عمومی و پاسخ‌گویی به نیازهای شهروندان انجام دهند. همچنین، با ایجاد یک چارچوب منظم برای ثبت و گزارش‌گیری اطلاعات مالی، می‌توان به شفاف‌سازی فرآیندهای مالی و کاهش فساد کمک شایانی کرد.

از سوی دیگر، پیاده‌سازی حسابداری تعهدی مستلزم تغییرات اساسی در فرهنگ سازمانی است. این به معنای آن است که تمامی اعضای تیم‌های مالی و مدیریتی باید به اهمیت این سیستم پی ببرند و در راستای ارتقای آن گام بردارند. به همین منظور، کارگاه‌های آموزشی و سمینارهای تخصصی می‌توانند به عنوان ابزارهایی مؤثر در ایجاد آگاهی و توانمندسازی کارکنان مورد استفاده قرار گیرند. علاوه بر این، همکاری با نهادهای آموزشی و پژوهشی می‌تواند به شهرداری‌ها در درک بهتر و به‌کارگیری مؤثرتر این سیستم یاری رساند. همچنین، تبادل تجربه با سایر نهادهای دولتی که به موفقیت در پیاده‌سازی حسابداری تعهدی دست یافته‌اند، می‌تواند به عنوان یک الگو و منبع الهام برای شهرداری‌ها عمل کند. در نهایت، با توجه به چالش‌های روزافزون مالی که شهرداری‌ها با آن مواجه هستند، اتخاذ رویکردی مدرن و مبتنی بر شفافیت مالی، نه تنها به بهبود عملکرد مالی بلکه به اعتمادسازی بین شهروندان و مدیران محلی نیز کمک خواهد کرد. به این ترتیب، حسابداری تعهدی می‌تواند به عنوان یک پیشران برای توسعه پایدار و بهبود کیفیت زندگی در شهرها عمل کند.

پیشنهادهات

۱. **آموزش و توانمندسازی:** برگزاری دوره‌های آموزشی برای کارکنان مالی شهرداری‌ها به منظور آشنایی با سیستم حسابداری تعهدی.
۲. **توسعه زیرساخت‌ها:** نیاز به بهبود زیرساخت‌های فناوری اطلاعات برای پیاده‌سازی مؤثر سیستم حسابداری تعهدی در شهرداری‌ها.
۳. **حمایت سازمان‌های دولتی:** ایجاد قوانین و دستورالعمل‌های حمایتی از سوی دولت برای تسهیل فرآیند انتقال به حسابداری تعهدی.

منابع:

1. Torchia, M.; Calabrò, A. Board of directors and financial transparency and disclosure. Evidence from Italy. *Corp. Gov.* 2016, 16, 593–608.
2. Bhagat, S.; Black, B. The non-correlation between board independence and long-term firm performance. *J. Corp. Law* 2002, 27, 231–273.
3. Borisova, G.; Brockman, P.; Salas, J.M.; Zagorchev, A. Government ownership and corporate governance: Evidence from the EU. *J. Bank. Financ.* 2012, 36, 2917–2934.
4. Chartered Institute of Public Finance and Accountancy. *Corporate Gov.: A Framework for Public Service Bodies*; Chartered Institute of Public Finance and Accountancy: London, UK, 1995.
5. Nolan, M. *The Seven Principles of Public Life; First Report of the Committee on Standards in Public Life*; UK Government: London, UK, 1995.
6. Tricker, R.I. *Corporate Gov. Principles, Policies and Practices*; Oxford University Press: Oxford, UK, 2012.
7. Australian National Audit Office. *Better Practice Public Sector Gov.*; National Institute for Governance: Canberra, Australia, 2003.
8. Pina, V.; Arcas, M.J.; Martí, C. Accruals and accounting numbers management in the UK executive agencies. *Public Money Manag.* 2012, 32, 273–280.
9. Laswad, F.; Fisher, R.; Oyelere, P. Determinants of voluntary internet financial reporting by local government authorities. *J. Account. Public Policy* 2005, 24, 101–121.
10. Filgueiras, F. Transparency and accountability: Principles and rules for the construction of publicity. *J. Public Aff.* 2015, 16, 192–202.
11. van Slyke, D.M. Agents or Stewards: Using Theory to Understand the Government-Nonprofit Social Service Contracting Relationship. *J. Public Adm. Res. Theory* 2006, 17, 157–187.
12. Schillemans, T. Moving Beyond the Clash of Interests: On stewardship theory and the relationships between central government departments and public agencies. *Public Manag. Rev.* 2013, 15, 541–562.
13. Hinna, A.; De Nito, E.; Mangia, G. Board of directors within public organisations: A literature review. *Int. J. Bus. Gov. Ethic.* 2010, 5, 131–156.
14. Lane, J.E. *Public Administration and Public Management: The Principal-Agent Perspective*; Taylor & Francis: New York, NY, USA, 2005.
15. Calabro, A.; Torchia, M.; Ranalli, F. Ownership and control in local public utilities. *J. Manag. Gov.* 2013, 17, 835–862.
16. Shawtari, F.A.; Mohamad, M.H.; Rashid, H.S.; Ayedh, H.M. Board characteristics and real performance in Malaysian state-owned enterprises (SOEs). *Int. J. Prod. Perform. Manag.* 2017, 66, 1064–1086.
17. Batley, R.; Larbi, G. *The Changing Role of Government: The Reform of Public Services in Developing Countries*; Springer: New York, NY, USA, 2004.
18. Gnan, L.; Hinna, A.; Monteduro, F.; Scarozza, D. SOEs ownership and control: Independence and competence of boards members. *Corp. Ownersh. Control.* 2011, 8, 720–739.

19. Schillemans, T.; Bjurstrøm, K.H. Trust and Verification: Balancing Agency and Stewardship Theory in the Governance of Agencies. *Int. Public Manag. J.* 2020, 23, 650–676.
20. Caers, R.; Du Bois, C.; Jegers, M.; De Gieter, S.; Schepers, C.; Pepermans, R. Principal-Agent Relationships on the Stewardship-Agency Axis. *Nonprofit Manag. Leadersh.* 2006, 17, 25–47.
21. Keay, A. Stewardship theory: Is board accountability necessary? *Int. J. Law Manag.* 2017, 59, 1292–1314.
22. Davis, J.H.; Schoorman, F.D.; Donaldson, L. Toward a Stewardship Theory of Management. *Acad. Manag. Rev.* 1997, 22, 20–47.